

Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk

De voorzitter en de leden van de Vaste commissie voor
Volksgezondheid, Welzijn en Sport van de Tweede
Kamer der Staten-Generaal
Via e-mail: cie.vws@tweedekamer.nl

Staatsecretaris dhr P. Blokhuis
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Postbus 20350; 2500 EJ Den Haag

Datum 16 september 2019
Referentie MDT16092019
Betreft Reactie NOV, namens de maatschappelijke organisaties, op het ontwerp van de
Maatschappelijke Diensttijd (kenmerk:1577896-194854-MDT).

Geachte leden van de Vaste Kamercommissie Volksgezondheid, Welzijn en Sport, geachte heer
Blokhuis

Op donderdag 26 september 2019 bespreekt u tijdens het eerste AO de *Rapportage bevindingen begeleidend onderzoek Maatschappelijke Diensttijd*. Op 17 oktober heeft u het AO over de opzet van de Maatschappelijke Diensttijd. Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV) is door de staatssecretaris en het kernteam vanuit de ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Onderwijs betrokken bij het ontwerp en de opzet van de Maatschappelijke Diensttijd als vertegenwoordiger van het samenlevingsbrede veld van maatschappelijke organisaties. Die rol nemen wij graag op ons, omdat de Maatschappelijke Diensttijd, net als destijds de Maatschappelijke Stage, een enorme kans is voor de samenleving doordat jongeren en maatschappelijke organisaties gezamenlijk een grote en meer toekomstbestendige impact kunnen hebben. Er is een blijvende vraag naar inzet voor de ander en de samenleving als geheel. Met de Nationale Jeugd Raad staat NOV zij aan zij om dit in Nederland een brede en duurzame uitvoering te geven.

Waarom is Maatschappelijke Diensttijd zo belangrijk?

De genoemde toekomstbestendigheid van vrijwillige inzet is helemaal niet zo zeker. Nederlanders zetten zich meer en meer vrijwillig in voor losse doelen in een los verband. Op zich prima, ware het niet dat de inzet ook korter en luchtiger wordt. Meer intensief vrijwilligerswerk dat een zekere mate van solidariteit, tijd, continuïteit en vaardigheid vraagt, raakt in het gedrang. Dit is bijvoorbeeld zo in de zorg, maar ook in andere sectoren als de sport, het jeugdwerk en bij culturele organisaties; eigenlijk overal waar sturing, besturing en coördinatie door en van vrijwilligers onontbeerlijk is.

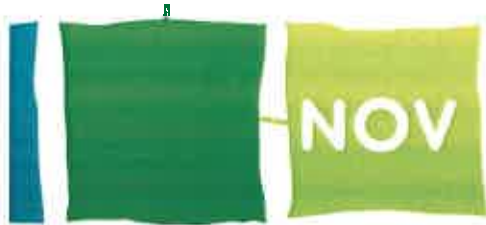
Trots maar ook kritisch

De jongeren en organisaties die via de proeftuinen betrokken zijn bij de Maatschappelijke Diensttijd zijn trots op wat er tot nu toe is bereikt. Zij beoordelen hun ervaring positief en zijn verrijkt. De co-creatie tussen jongeren, organisaties en overheid is een sterke kant van het programma tot nu toe. Wij streven naar een Maatschappelijke Diensttijd die jongeren en maatschappelijke organisaties blijvend alle kansen biedt om zich in te zetten ten behoeve van hun eigen samenleving. Die van nu én die in de toekomst. Vereniging NOV is in het traject tot nu toe positief-kritisch geweest. Wij zien nadrukkelijk mogelijkheden voor structuur

3527 LA Utrecht
Kon. Wilhelminalaan 3
algemeen@nov.nl
T 030 230 71 95
www.nov.nl

LinkedIn: Vrijwilligerswerk
Twitter: @VerenigingNOV

Rabobank 3692.73.141
IBAN: NL16 RABO 0369 2731 41EUR
KvK Utrecht 301 26 706

verbetering, waarvan wij u als Kamer vragen deze toepassing te geven in de opzet van Maatschappelijke Diensttijd, in dit zo maatschappelijk belangrijke programma. Verbeteringen die in de geest zijn van het oorspronkelijke idee, zoals geformuleerd in het coalitieakkoord:

1. **Formuleer duidelijk waarvoor de Maatschappelijke Diensttijd een oplossing moet zijn**
 - a. **Eigen maken van samenlevingswaarden:** Maatschappelijke Diensttijd vergroot de directe inzet van jongeren en legt daarnaast een basis voor latere inzet en draagvlak voor vrijwilligerswerk. Ook nu al zijn een groot aantal jongeren actief in vrijwillige inzet in de sport, het jeugdwerk, in relatie tot school en opleiding. Jongeren die dat niet of minder van huis uit of in hun vriendenkring kennen, krijgen met de Maatschappelijke Diensttijd de ervaring hoe betekenisvol je bijdrage kan zijn.
 - b. **Tegemoet komen aan grote vraag:** Op veel terreinen in de samenleving is een grotere vraag naar diensten en activiteiten van vrijwilligers dan de huidige organisaties kunnen beantwoorden. Dat tekort is te zien op een groot aantal terreinen, van maatjesprojecten tot natuuronderhoud, van kleinschalige activiteiten in de wijk tot culturele evenementen. Inzet van jongeren in huidige diensten en activiteiten is hier meer dan welkom.
 - c. **Kennismaken met diversiteit:** Het is van duurzame waarde voor de algehele gemeenschapszin wanneer jongeren in deze fase van hun leven ervaring opdoen in het ontmoeten van andere mensen uit andere bevolkingsgroepen, elk met hun eigen achtergronden. Begrip en inzicht in anderen en de keuzes waarvoor zij zich gesteld zien, zijn essentieel voor de sociale cohesie. En dat is meer dan alleen jongeren onderling.
Het SCP en andere instanties benoemen meer en meer dat onze samenleving zich ontwikkelt volgens de lijnen van separate, van elkaar afgekeerde bevolkingsgroepen en het ontbreken van plekken waar mensen met verschillende achtergronden en sociale identiteiten elkaar ontmoeten. Vrijwilligerswerk in sport, in muziek en cultuur, in de zorg e.d. bieden een omgeving waar deze ontmoetingen wel kunnen plaatsvinden. Tussen leeftijdgenoten, intergenerationeel en door de sociale klasse scheiding heen. Eigen talentontwikkeling zou in Maatschappelijke Diensttijd in balans moeten zijn en gekoppeld aan 'samen-ontwikkeling'.
2. **Versterk de bestaande infrastructuur en organisaties van vrijwillige inzet**

De gunning in de aanbestedingswerkwijze van en de criteria door ZonMW hebben geresulteerd in proeftuinen waarvan een deel volledig los van het vrijwilligerswerk staat en de financiering teveel een verdienmodel op zich is. Veel bestaande organisaties kregen geen toegang tot de proeftuinen. Ook zij die juist veel ervaring met jongeren hadden, al dan niet via zelfstandig doorgezette vormen van de Maatschappelijke Stage. De rol van de vrijwilligerscentrales als lokale spelverdeler wordt tot nu toe wel gezien en zelfs gemist, maar niet als zodanig erkend en niet geborgd. Voor de schaalvergroting van de Maatschappelijke Diensttijd zijn de bestaande organisaties, netwerken en expertises van essentieel belang. Negeer ze niet, maar gebruik en ondersteun ze. Maak het mogelijk dat ook sectoren en koepels in een groter verband uitvoering geven aan de Maatschappelijke Diensttijd. Maak de Maatschappelijke Diensttijd daarmee voor alle maatschappelijke organisaties én voor alle jongeren.

3. Maak talentontwikkeling van jongeren mogelijk

Onze complexe samenleving vraagt veel aan competenties van burgers. Het formele onderwijs levert daar een bijdrage aan. De Maatschappelijke Diensttijd biedt daarnaast de mogelijkheid op maat te leren in en van de samenleving. Dat vraagt extra investering in tijd en menskracht en inzet van de ontvangende organisaties naast hun reguliere inzet voor hun primaire maatschappelijke doel. Investeer in de organisaties voor hun begeleiding van jongeren.

4. Bied laagdrempelige financieringsconstructie

De financieringsconstructie met ZonMW voor de proeftuinen was wellicht logisch in de beginfase, hoewel ook complex en tijdrovend. Een duurzame, brede en landelijke uitrol en toepassing van de Maatschappelijke Diensttijd vraagt om een financieringswijze die simpel en toegankelijk is. Een goede manier is zoals bij de toewijzing van EVS en het EU Solidarity Corps, waarbij organisaties een meerjarige accreditatie hebben en kosten van begeleiding, uitvoering en vergoedingen aan jongeren kunnen declareren.

5. Sluit een verplichte variant niet op voorhand uit

Intrinsieke motivatie van jongeren is de basis voor een positieve opstelling ten opzichte van de organisaties, optimale talentontwikkeling en het aanspreken van verantwoordelijkheidsbesef. Vanuit die optiek is een vrijwillige deelname aan de Maatschappelijke Diensttijd belangrijk. Vanuit de Maatschappelijke Stage is bekend dat verplichte vormen positief kunnen uitpakken, juist voor jongeren voor wie betrokkenheid bij maatschappelijk organisaties niet vanzelfsprekend is. Voor hen is het onderzoeken van een verplichte variant met eigen keuzes van plek en activiteit een belangrijk aspect van een brede Maatschappelijke Diensttijd.

Met deze brief willen we laten zien dat er een enorm draagvlak is voor de Maatschappelijke Diensttijd, maar dat dat draagvlak enorm vergroot kan worden door de bestaande vrijwilligersorganisaties en vrijwilligerscentrales mee uitvoerend te doen zijn. Een Maatschappelijke Diensttijd voor alle jongeren en alle organisaties! Met het kernteam, de departementen, de staatssecretaris en het NJR hebben we een goede samenwerking om de bovengenoemde aanpassingen vorm te geven. We hopen dat u onze opbouwende aanpassingen meeneemt in de besprekingen tijdens de Algemene Overleggen.

Vanzelfsprekend geven we u graag een toelichting of, desgevraagd, een verdere schriftelijke onderbouwing.

Met vriendelijke groet,

Namens het bestuur en de leden van Vereniging NOV,

Joost van Alkemade
directeur
j.vanalkemade@nov.nl, 06 10764885